

Facultat de Dret – Grau en Relacions Laborals

Pla docent de l'assignatura
Dret Penal Socioeconòmic (20634)

Curs 2012-2013

Pla docent

Nom Assignatura (codi): Dret Penal Socioeconòmic (20634)

Titulació/estudi: Grau en Relacions Laborals. Dret penal Socioeconòmic

Curs: Primer

Trimestre: Tercer

Nombre de crèdits ECTS: 4 crèdits ECTS

Hores dedicació estudiant: 100 hores

Llengua o llengües de la docència: català i castellà

Professorat: Raquel Montaner (raquel.montaner@upf.edu) / Olga de la Cruz (olga.cruz@upf.edu)

1. Presentació de l'assignatura

2. Competències a assolir

Competències generals	Competències específiques
G1. Resolució de problemes G4. Compromís ètic G7. Capacitat de treball autònom	E11. assessorar organitzacions empresarials o sindicals E21. interrelacionar les diferents disciplines en les relacions laborals

3. Continguts

- **Bloc de contingut 1. CONCEPTES BÀSICS DEL DRET PENAL**

Tema 1. Concepte de Dret penal. Delicte, pena i mesura de seguretat. Classes de delictes.

Tema 2. Els límits del *Ius puniendi*.

Tema 3. Distinció entre el Dret penal i el Dret administratiu sancionador. La rellevància del principi de *non bis in idem* i de les lleis penals en blanc.

Tema 4. Conceptes bàsics de la teoria jurídica del delictes.

- 4.1. Introducció
- 4.2. El tipus objectiu
- 4.3. El tipus subjectiu
- 4.4. Les formes d'autoria i participació
- 4.5. Les causes de justificació
- 4.6. La culpabilitat i les causes d'exclusió de la culpabilitat

Tema 5. La responsabilitat penal de les persones jurídiques

- **Bloc de contingut 2. DELICTES CONTRA ELS DRETS DELS TREBALLADORS**

Tema 6. Els delictes contra els drets dels treballadors

- 6.1. Introducció: característiques generals del Dret penal del treball
- 6.2. Imposició de condicions de treball il·lícites
- 6.3. Tràfic il·legal de mà d'obra, ofertes de treball enganyoses i contractació il·legal de treballadors estrangers
- 6.4. Migracions laborals fraudulentament
- 6.5. Discriminacions laborals
- 6.6. Llibertat sindical i dret de vaga
- 6.7. Protecció penal de la salut i seguretat en el treball

Tema 7. Altres delictes relacionats

- 7.1. El delictes d'homicidi. Especial referència al delictes d'homicidi imprudent
- 7.2. Els delictes contra la integritat física. La concurrència de culpes
- 7.3. Aproximació als delictes patrimonials: furt, robatori, estafa i apropiació indeguda

- **Bloc de contingut 3. DELICTES SOCIETARIS**

Tema 8. Els delictes societaris

- 8.1. Introducció. Els subjectes actius: administrador de fet i de dret
- 8.2. Les falsedats en documents relatius a la situació jurídica o econòmica de la societat
- 8.3. La imposició d'acords abusius
- 8.4. Els acords lesius adoptats per una majoria fictícia
- 8.5. La vulneració dels drets de participació dels socis
- 8.6. Obstaculització de la tasca inspectora
- 8.7. L'administració deslleial

- **Bloc de contingut 4. DELICTES CONTRA LA HISENDA PÚBLICA I LA SEURETAT SOCIAL**

Tema 9. Els delictes contra la Hisenda Pública i contra la Seguretat Social. Característiques generals. Aproximació a les figures delictives.

4. Avaluació

4.1. Sistema d'avaluació.

Sistema d'avaluació general

Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Recuperable o no, com i en quin moment	% recuperació (sobre nota final)	Competències avaluades
Prova escrita sobre la teoria impartida a l'assignatura (quatre preguntes teòriques)	De 0 a 10 (qualificació numèrica) Per a aprovar aquesta part de l'assignatura és necessari obtenir, com a mínim, un 5 d'aquesta prova	60%	Recuperable. Realització d'una nova prova escrita. juliol de 2013	60%	G7. E21. E11
Realització de dos treballs curts sobre els temes tractats als seminaris i intervencions orals als seminaris	De 0 a 10 punts (qualificació numèrica) Per a aprovar aquesta part de l'assignatura és necessari obtenir, com a mínim, un 5.	40%	Recuperable. Realització d'un cas pràctic. juliol de 2013	40%	G1. G7. E21. E11.

Plagiar en un treball fet a casa o copiar en un examen comporta una qualificació de zero i/o l'obertura d'un expedient disciplinari. Està prohibida la utilització de telèfons mòbils en el transcurs de la classe.

La **nota final** de l'assignatura s'obté a partir de dos paràmetres: la nota de curs (40%) i la nota de la prova o examen final (60%).

La **nota de curs** s'obté a partir de la qualificació obtinguda a les sessions de seminari dels subgrups i de les notes dels dos treballs curts sobre els temes tractats als seminaris. Aquesta nota es pot incrementar fins a 1,5 punts addicionals amb les eventuais qualificacions obtingudes per les intervencions orals a les sessions de seminari.

La **prova o examen final** consistirà en quatre preguntes teòriques sobre els temes del programa de l'assignatura.

4.2. Condicions per concórrer a la recuperació.

Només podran concórrer al procés de **recuperació** els estudiants que, **havent participat a almenys el 50% de les activitats d'avaluació continuada i**

havent-se presentat a l'examen final de l'assignatura, hagin obtingut la qualificació final de suspens en l'avaluació trimestral. Els estudiants només podran recuperar aquella o aquelles activitats a les quals hagin obtingut una qualificació inferior a 5.

4.3. Condicions de recuperació pels estudiants UPF inclosos en programes de mobilitat.

Els estudiants que participen en programes de mobilitat i que, complint amb les condicions establertes en l'apartat 4.2, no hagin superat l'assignatura, podran concórrer a una recuperació que tindrà lloc durant els dies 15-26 de juliol de 2013. Aquest procés de recuperació consistirà en la realització d'una prova escrita sobre la matèria impartida a l'assignatura.

Sistema d'avaluació per als estudiants que participen en programes de mobilitat				
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Data de realització	Competències avaluades
Prova escrita sobre la teoria impartida a l'assignatura (preguntes teòriques i cas pràctic)	De 0 a 10 (qualificació numèrica) Cada part (teoria i pràctica) val un 50 %. Per poder fer la mitjana de les dues parts és necessari obtenir, com a mínim, un 4 de cada part.	100%	15-26 de juliol de 2013	G1. G7. E21. E11.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

MIR PUIG, S., *Derecho penal. Parte general*, 9ª ed., Barcelona 2011.

MIR PUIG, S./ CORCOY BIDASOLO, M. (dirs.) / HORTAL IBARRA, J. C. (Coord.), *Protección penal de los derechos de los trabajadores. Seguridad en el trabajo, tráfico ilegal de personas e inmigración clandestina*, ed. Edisofer, 2009.

MARTÍN LORENZO, M. / ORTIZ DE URBINA GIMENO, I., “Los delitos contra la seguridad de los trabajadores en el ámbito de la construcción”, en Pozuelo Pérez, L. (coord.), *Derecho penal de la construcción*, Granada 2006, pp. 319-499.

5.2. Bibliografia complementària

CORCOY BIDASOLO, M. (dir.), *Derecho penal: parte especial: doctrina y jurisprudencia con casos solucionados*, Valencia 2011.

LASCURAÍN SÁNCHEZ, J. A., *La Protección penal de la seguridad e higiene en el trabajo*, Madrid 1994.

SILVA SÁNCHEZ, J.M. (dir.) / RAGUÉS I VALLÈS, R. (coord.), *Lecciones de Derecho penal. Parte especial*, 3ª ed., Barcelona 2011.

SILVA SÁNCHEZ, J.M., *El nuevo escenario del delito fiscal en España*, Barcelona 2005.

5.3. Recursos didàctics

A l'aula global de l'assignatura, els estudiants tindran disponibles les diapositives i altres materials didàctics corresponents a cadascun del temes del programa.

6. Metodologia

L'assignatura és presencial i requereix l'assistència dels/les alumnes tant a les classes de plenaris com a les classes de seminaris.

A les **sessions plenàries** s'explicaran els temes del programa. Les diapositives corresponents a cada tema i els altres materials complementaris es penjaran a l'Aula Global de l'assignatura.

A les **sessions de seminari** es desenvoluparan i aprofundiran alguns dels temes estudiats a les classes magistrals a través de a tècnica de resolució de casos pràctics. En aquests efectes, es treballarà sobre la base de la fitxa de seminari corresponent, disponible a l'Aula Global de l'assignatura. Al llarg de l'assignatura es faran 4 sessions de seminari. La temàtica que es tractarà en cadascun dels seminaris és la següent:

- Seminari 1: Límits i garanties del Dret penal
- Seminari 2: Relació entre el Dret penal i el Dret administratiu sancionador
- Seminari 3: Delictes contra els drets dels treballadors
- Seminari 4: Altres delictes relacionats en el marc de les relacions laborals

Cadascun dels estudiants haurà de realitzar **dos treballs curts** consistents en la resolució d'un cas pràctic. La temàtica del **primer treball** serà la tractada al seminari 1 i 2, i s'haurà de **lliurar al començament de la classe del seminari 3**. La temàtica del **segon treball** serà la corresponent a les qüestions analitzades als seminaris 3, havent-se de **lliurar al començament de la classe del seminari 4**. Els enunciats de cadascun dels treballs es penjaran a l'Aula Global de l'assignatura. No s'acceptaran els treballs lliurats fora de termini.

7. Programació d'activitats

Exemple Grup 1:

Setmana 1	Dill. 8/04	Dimarts 9/04	Dimecres 10/04
9.00-10.00			Presentació Assignatura Plenari: Tema 1
10.00-11.00			Plenari: Tema 1

Setmana 2	Dilluns 15/04	Dimarts 16/04	Dimecres 17/04
9.00-10.00			Plenari: Tema 2
10.00-11.00			Plenari: Tema 2

Setmana 3	Dilluns 22/04	Dimarts 23/10	Dimecres 24/10
11.00-12.00			Plenari: Tema 3
12.00-13.00			Plenari: Tema 4

Setmana 4	Dilluns 29/04	Dimarts 30/04	Dimecres 1/05 FESTIU
9.00-10.00			
10.00-11.00			
11.00-12.00			
12.00-13.00			
13.00-14.00	Seminari 1. SG 101		
14.00-15.00	Seminari 1. SG 101		

Setmana 5	Dilluns 6/05	Dimarts 7/05	Dimecres 8/05
11.00-12.00			Plenari: Tema 5
12.00-13.00			Plenari: Tema 6
13.00-14.00			Seminari 1. SG 102
14.00-15.00			Seminari 1. SG 102

Setmana 6	Dilluns 13/05	Dimarts 14/05	Dimecres 15/05
9.00-10.00			Plenari: Tema 6
10.00-11.00			Plenari: Tema 6
11.00-12.00			
12.00-13.00			
13.00-14.00	Seminari 2. SG 101		Seminari 2. SG 102
14.00-15.00	Seminari 2. SG 101		Seminari 2. SG 102

Setmana 7	Dilluns 20/05	Dimarts 21/05	Dimecres 22/05
9.00-10.00			Plenari: Tema 6
10.00-11.00			Plenari: Tema 7

Setmana 8	Dilluns 27/05	Dimarts 28/05	Dimecres 29/05
9.00-10.00			Plenari: Tema 7
10.00-11.00			Plenari: Tema 8
11.00-12.00			
12.00-13.00			
13.00-14.00	Seminari 3. SG 101		Seminari 3. SG 102
14.00-15.00	Seminari 3. SG 101		Seminari 3. SG 102

Setmana 9	Dilluns 3/06	Dimarts 4/06	Dimecres 5/06
9.00-10.00			Plenari: Tema 8
10.00-11.00			Plenari: Tema 9

Setmana 10	Dilluns 10/06	Dimarts 11/06	Dimc. 12/06
13.00-14.00	Seminari 4. SG 101		Seminari 4. SG 102
14.00-15.00	Seminari 4. SG 101		Seminari 4. SG 102